Подруга Анни Франк повернула собі австрійське громадянство

Єва Шлосс

Уродженка Відня Єва Шлосс (Гейрінгер) втікла із сім'єю з Австрії після аншлюсу країни в 1938-му. У результаті Гейрінгери осіли в Амстердамі в районі Ріверенбуурт, де познайомилися з родиною Франк, яка емігрувала з Німеччини після приходу нацистів до влади. Єва була однолітком Анни, до того ж їх об'єднувала рідна німецька мова, тому дівчатка стали подругами. Через 15 років батько загиблої Анни одружиться на матері Єви, але все це буде пізніше...

Сьогодні 92-річна пані Шлосс згадує в інтерв'ю Бі-Бі-Сі, як наступного дня після аншлюсу її 12-річного брата до крові побили однокласники. Гайнця били старі друзі, а вчителі спостерігали за розправою. Коли Єва постукала в будинок своєї найкращої подруги-католички, мати дівчинки зачинила двері перед єврейкою і сказала, що більше не хоче її бачити.

Так сім'я Гейрінгер опинилася в Амстердамі, де біженці знайшли житло на площі Мерведеплейн — прямо навпроти будинку Франків.

Єва з братом Гайнцом, Амстердам

Дружба Анни і Єви тривала упродовж трьох років, але влітку 1942-го, коли прийшли повістки з'явитися в транзитний концтабір Вестерборк, обидві родини вирішили піти в підпілля. Як і Франкам, Гейрінгерам вдавалося переховуватися два роки, але в травні 1944-го їх виявили й депортували в Аушвіц. Єва та її мати Ельфріда дожили до звільнення в січні 1945 року, але брат Гайнц і батько Еріх загинули під час Маршу смерті з Освенцима в Маутгаузен. Про це Єва з мамою дізналися, коли прийшли шукати своїх чоловіків у лікарняний барак і ...зустріли там Отто Франка.

Після війни мати й донька повернулися до Нідерландів, де Єва вивчала історію мистецтв в Амстердамському університеті. На початку 1950-х вона упродовж року навчалася в Англії, зустріла там єврейського біженця з Німеччини Цві Шлосса і вийшла за нього заміж. Тоді ж, в 1953-му, Ельфріда поєднала свою долю з Отто Франком, з яким прожила до його смерті в 1980-му.

У шлюбі в Єви народилося три доньки, вони з чоловіком отримали британське підданство і вели тихе життя у Лондоні. Після смерті Отто Франка в 1980-му році Єва взяла на себе відповідальність за збереження пам'яті про Анну і її сім'ю, ставши співзасновником фонду Anne Frank Trust UK, що покликаний боротися з упередженнями і дискримінацією.

Ельфріда Шлосс з Отто Франком, 1953. Фото: collections.ushmm.org

Єва з матір'ю, 1989

З того часу жінка виступає перед молодими людьми, розповідаючи про події Голокосту. Вона також брала участь у проекті USC Shoah Foundation і отримала ступінь почесного доктора в Northumbria University.

Рішення повернути австрійське громадянство далося їй непросто, як зізнається Єва, знадобилося багато часу, аби подолати відчуження від країни, де пройшло її дитинство. Її чоловік Цві, який помер п’ять років тому, говорив, що ніколи не погодиться на громадянство рідної Німеччини.

Сама Єва, яка багато разів відвідувала Відень, відчувала себе туристкою, і все-таки погодилася прийняти громадянство країни разом із медаллю за заслуги перед Австрійською Республікою. «Можливо, я чогось досягла в житті, зробивши скромний внесок у зміну ставлення людей», — зазначила Шлосс на церемонії в посольстві Австрії у Лондоні.

Максим Суханов